

bu yazıya eşlik eden resimler:

[id=5666743843925010529&authkey=Gv1sRgCPHZtczp8NiP4AE
&feat=email](https://www.picasaweb.google.com/albumcreator/gallery?albumid=5666743843925010529&authkey=Gv1sRgCPHZtczp8NiP4AE&feat=email)

[https://picasaweb.google.com/lh/sreDIR?
uname=yilmaz.akyildiz&target=ALBUM&](https://picasaweb.google.com/lh/sreDIR?uname=yilmaz.akyildiz&target=ALBUM&)

fatih altaylı yazdı
selahittin duman da yazdı
şimdi de sıra bende

(fatih asla olamaz ama selo benim en büyük
rakip)

isteyen onların kaddafi yazılarını
bu mesajın sonundaki linklerden okuyabilirler.
fatih le selo düşündüklerini, duyduklarını
yazdılar. elbette aramızda fark olacak, hem de
büyük fark:

ben yaşadıklarımı ve gördüklerimi yazacağım:

senelerden 1979:

ankara odtü de çiçeği burnunda hocalarız.
aydın, ben, ersan askerliklerimizi önceden
yapmışız. şafak ise ankarada yedek subay,
ara sıra üniforması ile okula da uğrar.

(1. resim).

bir sonraki evliliğimi yapmam için para
gerekliyor, ilerki yıllarda kızlarımın annesi
olacak müstakbel gelin bir de çankaya dan ev
almak ister, (o da 1. resimde var).

artı bir de anamız Nahide var bizden emekli;
kısacası para yetmiyooooor.

petrol ülkelerine iş müracaatında bulundum.
arabistan ismini duyduk da Libya ismi o kadar
bilinir değil. çok kısa bir süre sonra Libya dan
telgraf geldi:

"*derhal atlayın uçağa gelin*" diyorlar.

bölümün üst kat koridorunda telgrafı bizim aydın
a gösterdim. ertesi sabah aydın "*haritadan
baktım, afrikanın kuzeyinde, mısır la tunus
arasına, fena bir yere benzemiyor*" dedi
ama siyasi haritası hususunda o da bir şey
bilmiyordu. Kaddafi ismini dahi duymamistik
henüz.

Eylülde ben ODTÜ den izin aldım,
mehmet orhon bölüm başkanı, tosun da dekanı.

THY nin Benghazi sefer isimli uçağı ile ben
istanbuldan kuzey afrikaya uçtum.

elimde Kaddafinin yeşil kitabının türkçesi,
Libya konsoloslüğundan vize almaya gittiğimde
vermişlerdi,

ama veren biraz okumuş olduğu belli memur
pek de üzerine almayacak şekilde, sanki
mecburiyet den elime tutuşturmuştu dışı yeşil
renkli kitabı. uçakta okurken kitabın içeriğinin
Mao nun kırmızı kitabından araklandığı belliydi.
eh o zamanlar bu kadarcık okumuşluğumuz da vardı
bu hususlarda. yutmadık yani.

Uçakda izinden geri dönen işçilerimiz vardı,

onlara sorular sordum yaşamları hakkında, kendilerinden öğrendiğim ilk arapca kelimem "şükran" oldu, meğerse teşekkür demekmiş.

onu dahi bilmiyormuşum yani...

ilk geceyi köhne bir otel odasında geçirdim, ama sonradan gördüm ki aslında o otel, limanda rus teknisyenlerin kaldığı otelden sonra en iyi olanı.

hava nemli, sıcak, berbat dı. odamda klima yoktu.

bir an kafamdan "yahu ben burda ne yapıyorum, ne arıyorum?" sorusu geçti.

ertesi gün üniversiteden birileri minibüsle beni aldı ve şehir dışındaki yerleşkeye götürdü.

şahane yapılmış bir bina, modern ve kullanışlı, almanlar yapmışlar büyük paralar karşılığ.

3. katı yabancı hocalara tahsis etmişler, herkesin bir çalışma odası, bir yatak odası

bir de tuvalet banyosu var. küçük de bir

balkon. klima yok. henüz okul açılmamıştı,

yerleşke sakindi, öğrenciler de yoktu. aynı,

ilk gün öğleden sonra dışardan marşlar gelmeye

başladı: "**abdul şaabiye cemahiriye...abdul**

şaabiye cemahiriye...". dediler Kaddafi

üniversiteyi ziyarete geldi, haydaaa herkes

hurrraaaah dışarı.

derhal aŖađı indim, Muammer nde arkasında en fazla 25 Ŗak-Ŗakcı, sloganlar atarak Ŗyle bir gezip gittiler.

yemekler kantinden beleŖ veriliyor ve her yemekde mutlaka et var. meyve suları isvicre patentli, bol bol etli pilav, üstüne acılıcı acılı soslar. biz beyaz yabancılar "abiya" istiyoruz "beyaz" demekmiŖ, yani bibersiz. aramızda mısırlılılar, hintliler ve pakistanlılar da var. bunlar ve libyalı hoca ve öğrencilerin yedikleri sanki ağıza dŖmŖ atom bombası. o derece acılı.

demek istediđim: kaddafi okuyan öğrencisine her Ŗeyi beleŖ veriyor:

yemek, yatmak, kitap defter, külliyen beleŖ. ama öğrenciler hayatlarından memnun değilleeeeer...

esnaf da memnun değil, zaten esnaf kalmamıŖ ki, bir kaç ay önce bütün dükkanları millileŖtirmiŖ ve sahiplerini devlet memuru yapmıŖ Kaddafi. daha önce de bir gecede parayı deđiŖtirmiŖ, çuval çuval paralar milletin elinde kalmıŖ.

bir defasında bir dükkanın tezgahından içerde satın almak istediğim bir Ŗeyi gösterdim, adam bana satmadı. nerdeyse beni kovdu. yabancılara kızdığı belliydi, ama aslında kaddafi ye kızgınlığını Libyalıdan ıkartamayacağı için ben yabancıdan çıkartıyordu. kısacası, ne

öğrencisi, ne esnafı, ne üniversitedeki memuru ve hocası kaddafi den memnun değildi. ciddiye almıyorlardı kendisini ve bir an önce devrilmesi için günlerini sayıyor oldukları belliydi.

tam o sıralarda da kaddafi her gece tv ye çıkıyor ve konuşuyor da konuşuyordu. bağıırıyor, çağırıyor, ateşli ateşli nutuk atıyordu. ama tv ye pek bakan libyalı da yoktu. ertesini gün arap hocalara kaddafinin geçen akşam neler yumurtladığını sorduğumuzda, dedikleri, örneğin "muhammed yüzyıllar önce yaşadı (doğru), dünya artık eski dünya değil (yanlış mı?), şimdi benim doğruyu bilen, muhammedi karıştırmayın bu işe, ben ne diyorsam ona bakın" gibi söylevler, ama gördüğüm kadarı ile kimse tv seyretmiyor ve hatta çok kızgınlar kaddafi ye. para değişiminden sonra da ona hiç güvenmiyorlar. O nun din ve muhammed aleyhtarı konuşmalarından sonra daha da çok muhammede sarılıyor olmalılar. o zamanlar kaddafi için Libyalılar şunu derlerdi: "o bir karpuz gibidir, dışı yeşil içi kırmızı" (yani kominist). nitekim o seneler kaddafi rusya ile işbirliği içindeydi ve Libyada pek çok rus mühendis ve teknisyen vardı. fakat kaddafi onları tecrit etmiş, limanda kendilerine mahsus konforlu bir otelde kalırlardı.

kısacası Benghazi de ben kaddafiyi seven tek bir kula rastlamamıştım. durun durun, sözümü geri alıyorum: sadece bir türk hocadan başka:

(artık rahmetli) Yurdakul Ceyhun. Kendisinden odtü de elektrik devreleri dersini almıştım, hatırladı beni. ben de az inek değildim, o elektrik devre hesaplarını pek de iyi yapardım. Yurdakul hoca da ben gibi ODTÜ den gelmiş, gelirken bagdat caddeli muhterem annesini, eşi Deniz i ve iki çocuğunu da beraberinde getirmişti. ilerki aylarda onların evi benim için bir aile yuvası haline gelecekti. yurdakul solcu olduğu için Libyalılara karşı kaddafi yi savunur, ona söz söyletmezdi. Yurdakul Ceyhun türk diline meraklı bir insandı, dilde yenilikçiydi. ilk türkçe Çizgeler (Graph) Teori kitabını yurdakul ceyhun yazmıştır. Bana de söylemiştir o zamanlar: "yılmaz bu konu ilerde çok mühim olacak, bu konuya girsene!" ne yazık ki ben o kış ODTÜ hocalarıyla beraber yazmaya başladığımız Diferansiyel Denkelmeler in Laplace kısmını yazmakla ve bir önceki yaz Trabzonda bir Nato Konferansında verdiğim kısa Matematiksel Fizik (gauge teorisi) dersimin notlarını, Erdal İnönü nün tavsiyesi doğrultusunda, yazmakla meşguldüm. ilk bahar da gelince havalar çok ısındı ve ben de yurdakul hoca da iyice cıvımiştık. şu an Çizgeler Teorisi bilgisayar mühendisliğinde çok mühim ve ayrıca matematiğin de en baba konularındandır, türevsiz, integralsiz olduğu için de pek zordur...

tesadüfe bakın ki aynı sene önceden odtü de çok çalkantılı rektörlük yapmış sağcı (faşist lakaplı) Hasan Tan da bizimle Benghazi de aynı okulda hoca olmasın mı? tenakuza bakarmısınız? hasan tan Libya Sosyalist Cumhuriyetine sığınmış.

pek sakindi hasan tan. suçlu bir kedi gibiydi uzaktan bakıldığında. pek etrafta görmezdim. ayrı görüşte olduğumuzdan yaklaşmazdı bizim takıma.

matematik bölümü yoktu, ben mühendislerin bütün matematik derslerini veriyordum. dekanımız ITU makinada eğitimini yapmış ve orta sınıf bir türk bayanla evlenmiş acayip bir Libyalıydı.

O da sistemin bütün imkanlarından faydalanır (seyahatler, bol paralar, büyük evler, arabalar vs) ama kaddafiyi de biti kadar sevmezdi.

yani kısacası çok büyük bir nankörlük yaşıyordu daha o zamanlar bile o memlekette. bu arada benim aylık maaşım 1,000 dolar civarındaydı ama yurt dışına döviz çıkartma zolukları da vardı, para transferi kolay değildi. ama yine de mümkündü.

ekonomisi yoktu libyanın. devlet italyadan, çinden, koreden, japonyadan, almanyadan aldığı malları gemilerle getirir devletin dükkanlarında ucuza satardı. ama sıra vardı. bazan yumurta için bile sıraya girerdik. yani çalışmayan bir sistemdi ama fiatlar ucuzdu.

öğrencilerim hiç de fena değildi. en göze çarpanı mısırlı bir mühendisin kızı, Cihan isimli çok güzel bir kızdı. Cihan Sedat gibi gururlu ve asil duruşluymdu. Libyalı gençler ona ancak uzaktan bakabiliyorlardı. öğrencilerden ben hiç aptalına rastlamadım, hepsi zeki ve iyi ingilizceliydiler, (bakınız: öğrencilerimle resim). kızlar elbette daha çalışkan ve akıllıydılar. ne yazık ki bazıları erken evlendirilmişler, çoluk çocuk sahibi olmuşlar, gelip bana bazan dert yanarlardı: "*iki çocuktan sonra kilo aldım, bizim herif benim yüzüme bakmıyor artık, her hafta sonu maltaya kaçıyor*" gibi hikayeler dinlerdim.

yazları kaddafi öğrencileri avrupaya gönderirdi. 1982 de suudi arabistanda çalışırken varşovadaki matematik konferansına gittiğimde lüks otellerin etrafı Libyalı gençlerle doluydu. ben hayatımda en güzel hayat kızlarını varşovada görmüştüm o zamana kadar, (ondan sonra 2000 lerde moskova da da benzer güzelliklere rastladım yabancıların kaldığı otellerde).

kısacası ben Benghazideyken, hayat bir Libyalı için ekmek elden su golden gibiydi, ama kimse buna rağmen mutlu değildi.

zamanında robert kolejde de ingilizce öğretmenliği yapmış yaşlı bir amerikalı da bizimleydi. ajan olduğu apaçıktı adamın, çok da

diplomatik birisiydi. bana bir gün mühim bir söz söylemişti: "bu araplar asla türkiye gibi olamazlar, çünkü türkiyenin geçmişinde büyük bir devlet tecrübesi var".

goruyoruz bugün bile hala araplarla aramızda asırlar var. yani amerikalı bu daim de haklı...

etrafta pek çok filipinli hemşire vardı, bayan olarak sadece onlara "o gözle" bakabiliyorduk. ama buluşmak pek kolay değildi. bir de polonyalı erkek doktorlar çoktu. birisi vardı ki hiç unutamam. içki satılmazdı Libyada. elbet yabancılar evlerinde üzüm suyundan şarap yaparlar, en güzel şarabı da bu polonyalı doktor yapardı ve o tam bir hayat virtiozuydu. Yurdakul hoca da şarapçıydı, ama her nedense onun şarapları benim başımı ağrıttırdı. sanırım sülfürünü veya kükürtünü iyi ayarlayamazdı.

sağ olsunlar, yurdakul - deniz çiftiyle birlikte Libyanın kuzeyinde epey bir seyahat yapmıştık. en güzel gezimiz de Tripoli üzerinden güneyde Tuwarek lerin ülkesi **Ghadames e** olmuştur.

İşde orayı anlatamam. yukarda linkini verdiğim sayfaya bir kaç resimler koyacağım. Tuwarekler acaip güzel yaratıklar, fizikce de insanca da. **Ghadames** deki kum tepeleri dünyanın en güzelleri. Yok daha güzeli başka yerlerde. örneğin Suudi de yoktu öyle güzel kum tepeleri.

Son bir hatıramı da yazmadan geçemeyeceğim:

nisan - mayıs ayları. canım iyice sıkılmış,
günler geçmek bilmiyor. kararımı vermişim:
ayrılacağım sömsetre sonunda ve geri
dönmeyeceğim. tam da o günlerde amerika ile
kaddafi bir kapıştırlarki sormayın. amerika
Libyayı vurdu vuracak. bir pazar (cuma) günüydü,
uzun bir yürüyüşe çıktım deniz kenarı boyunca.
bir saat kadar uzaklaşmış olmalıyım.
ufukta oynayan insanlar gördüm. hayaletler
gibiydiler. sanki halüsinasyon görüyordum.
yaklaştım, yaklaştıkça daha bir belirdi
insanlar. daha da yakına geldiğim de kulaklarıma
inanamadım: duyduklarım tennessee ingilizcesiydi.
erkekli kızlı genç bir grup çölde voleybol
oynuyordu. kızlar sarışın, erkekler besili. con
ler yani.
dona kaldım o sıcakta. olacak bu ya, bir
ara top benim tarafa kaçtı ve sarışın bir
dilber topu almaya benim tarafa koşunca hemen
yaklaşıp: "*sizler kimsiniz, buraya nereden
geldiniz?*" dediğimde, baktı ki bayan benim lisan
kaliforniya dan, amerikalı sandı beni elbet bu
sarışın (aptal) bayan ve "*biz GI leri (yani
askerleri) hafta sonu eğlenmek için Houston
dan buraya geldik*" demesinmi? (yani aynen size
bir önceki mesajımda yazdığım biz mehmetçiklere
dansözlü moral gecesi gibi bir şey, hani dansöz
en son külotunu çıkartınca o anı heyecanla
bekleyen biz kısa dönem mehmetçikler aşka
gelip keplerimizi sahneye fırlatınca ertesi
gün komutandan fırça yemiştik, çünkü meğerse

o kepler bizim namusumuzmuş, ama amerikalılar için durum farklı, bunların ki tek-e-tek, yani her askere bir bayan). Devam ettim soruma: "siz buranın hangi ülke olduğunu biliyorumsunuz?"

". Kız: "noooo, uçakla geldik, şu ilerde amerikan üssü vardır, oraya indik, ve yarın geri uçacağız".

işde arkadaşlar benim dünyamın 180 derece değiştiği an o andır. o sarışın kız benim bütün hayatımı bir anda değiştirmiştir ve ben o andan sonra bir daha eski saf halime dönememiştirim. ben o günden sonra bu hususlarda, yani devletler arası politika konularında asla fikir yürütmem ve hiç bir şeye de inanmam. elbet bir gün Suriye hatıralarımı da yazacağım. orada da şamı ziyaret eden bir rus heyetina karşı ayak üstü oynanan ali-cengiz oyununu gözlerimle görünce, artık tamamen pes etmiş ve bre süphan allah demiştirim.

sen, kaddafi, ve amerika, bir taraftan bütün dünyaya nerdeyse harbe gideceksiniz gibi hava yaratın, diğer taraftan sen kaddafi limandaki lüks otelde rus ları ağırla, sonra da Bengehazinin hemen yakınındaki çölde amerikan üssüne yer ayarla. unutmayalım: o zamanlar soğuk harp bütün şiddeti ile devam ediyor. şimdi artık ben bu hayatta bu hususlarda hiç bir şeye inanabilirliyim?... sümme haşa!

netice olarak: bunlar benim konum değil. kafam da basmaz. ilgilenmem de. sadece başımdan geçenleri ve gördüklerimi, yaşıadıklarımı yazıyorum.

ben Saddam ın ülkesinde de bulundum, baba Esadın suriyesinde de, mollaların iranini da gezdim bir zaman. irak ve suriye korku devletleriydiler. ama ne mollaların iranın da veya kaddafi nin Libyasın da öyle bir korku havası yoktu. kaddafi yi ciddiye almıyorlar, bu çılgınlığın fazla uzun sürmeyeceğini umut ediyorlardı. ortada mutsuzluk vardı ama insanlar titremiyorlar, mutsuzluklarını da belli etmekten çekinmiyorlardı. Kaddafi de bunu biliyordu. yine de o bedevilerin iyi yasaması için, medeniyete yaklaşmaları için az şey yapmamıştır kaddafi. ben bu hususta yazmayayım. Hugo Chavez soyledi dün, selahittin duman da uzunca yazdı. bizden bir kac baska yazar da yazdı bu hususlarda. haklarını yemeyelim.

amerika ne yaptı: ajanlarıyla Libya halkının psikolojikman gerçekleri gormemeyi ve kaddafiyi sevmemeyi senelerce işledi. simdi meyvelerini topluyor. aynı şey suriyenin başına da gelecek.

bu yaşananların halklarla hiç bir ilişkisinin olduğuna ben inanmıyorum. aynen ilk gördüğümde 25 kişilik şakşakcısı vardı kaddafinn peşinde üniversiteyi gezerken, benzer 25 kişiyi sen sal

sokağa bağırsınlar kaddafiye karşı, sen de onu destekle, sansınlar bütün Libya halkı yollarda kaddafiye karşı.

bu oyunu batı çok güzel oynuyor. Suriyede de oynayacak. acaba bize sıra gelecekmi?

beni ilgilendiren bu,

bana ne şamın şekerinden, arabın yüzündenden.

şayet kaddafi kendi yaptıklarını değil de diğer arap ülkelerindeki şeyhlerin ve kırılların yaptıklarını yapsaydı bugün ölmüş olmazdı.

kaddafi millete bedava eğitim, araba, maaş, yurt dışı seyahat, kredi verdi. gençleri batıda okuttu. (evet ailelerini "rehin" aldı dediler çocuklar geri dönsün diye).

kaddafi bir şey daha yapmadı: libyalılara hacca veya umreye gitmek için ne para verdi ne de bol keşçeden vize. ama kendisi arada bir show yapmak için ve suudi kırıllık ailesi ile dalga geçmek için hacca giderdi... evet kaddafi libyalıları hacca göndermeye pek gönüllü değildi. batıya gitmeleri için gençlere para verirken, hac için onlara para vermedi. "muhammed eskidi, şimdi peygamber benim, ben ne diyorsam ona bakın" dedi. bunları yapmasaydı da halkını cahil-cuhela bıraksaydı bugün hala hayatta ve kiral koltuğunda oturuyor olurdu.

kendi "çılgın"lığının kurbanı oldu.

bana ne...?

yani benim için:

ne şamın şekeri de ne de arabın yüzü!

daha sonraları:

ben kuzey irak dan, bugunku kurdistan, iki defa arabamla gectim, saddam zamaniydi, sakin ama bastirilmis bir havasi vardi. türkmenler de sindirilmisti. herkes korkuyordu, suriye de oleydi. ama libyada istersen baskanla dalga bile gecerdin, rahmetli zaten alay konusuydu, o aksam tv de dedikleri ertesi gunun fikralariydi, çereziydi. o halkini ciddiye almaz "çöl bedevileri, sizi adam edecegim" derdi, halk da hem kizar hem gulerdi. kicina sopa sokularak katledilmesine benim gonlum hic el vermedi. bizim evde 3 gun nerdeyse yas tutuldu, bilmeyerek, sonradan farketdik ki bu olay ikimize de cok koymus. geceleri uyuyamadik. bir gecede rus tv si kaddafiyle calismis dr muhendis hemsire ev bakicisi kisilerle canli yayin yapti, hatta kaddafi karsisinda dansozluk yapmis balik etli esmer bir rus guzelini de arabesk muzikle oynattilar, nesrin topkapi ile yarisabilirdi vallah, herkes "*o bizim babamizdi*" diye goz yasi dokuyordu. biz de fena olduk. kisacasi kaddafinin katli bizim evde cok derin yasandi. ölüm haberi uzerine hillary nin kahkahasi hala midemizi bulandirir.

her zaman soyledigimiz ve duyugumuz bir söz var:

*"eski dosttan dusman
eski dusmandan da dost olmaz".*

bu nerden geldi aklıma?

soylemistim size: gecenlerde bir gece rus tv sinde özel canlı kaddafi programını izlemiştik. ekrana yansıyanlar sanki kendi ailelerinden birisi katledilmisti. çünkü o nun ekmeğini yemisler, dostlugunu paylasmislardı.

sovyetler cokunce kaddafi batıya yoneldi. sovyetlere sırtını cevirmede ama eski alıs-veris ve samimiyet yoktu artık. muammer gitti berloskoniye, sarkoziye ve tony blair e buyuk paralar verdi, onların "arkadaslığını, dostlugunu" satın aldı sandı. berloskoni kaddafinin elini optu, kaddafi berloskoninin hurilerine buyuk para bahsisleriyle birer tane de kuran hediye edip onları islama davet etti (sakacıydı kaddafi, baskalarını guldurmekten ve kafalarını karıstırmaktan hoslanırdı, kendi memleketinde dine uzak dururken avrupada muslumanlık dagıtırdı), sarkozi ye cadirini istediği parka hem de buyuk bir devlet sarayının onune diktirtmistı. elbet bu 3 lü hakkında cok seyler de biliyordu. Libyada olaylar baslayınca ve nato vasıtası ile indirek amerika ufukda gorununce kaddafi avrupalı 3 "dost" unun kendisine sahip cıkacagını sandı. gorduki eski dusman dost olmazmıs. kendisi uzerine ucakları gonderen ilk kisiler bu 3 lü avrupalılardı. Sirte de de onların ucakları kendisini vurdu. bizimkisi de "*Nato nun Libya da ne işi var ?*" dedikten bir gün sonra, amerika abisinden gelen direktif doğrultusunda fikir değiştirip bizim uçakları Libyayı bombalamaya göndermiştir.. Etrafta Kaddafi nin o günlerde Ankaraya yazdığı bir mektup dolaşıyor. Gerçekmi ben bilemem, ama içeriği gayet de yerinde ve uygun! Şunu unutmayalım, Kıbrıs çıkartmamızda bizi destekleyen ve uçak yakıtı hönderen tek kişi Kaddafi dir. Ben de ondan on bir dolar kadar para kazanmıştım, ama alnımın teriyle.. Benim varsa hakkım ona helal olsun.

ne imis bir defa daha:

eski dosttan dusman

eski dusmandan da dost olmazmıs.

işde bahsi geçen kaddafi yazilari:

1. fatih altaylı: **Kaddafi ye Üzüldüm**

(aşağıdaki o günkü yazının bitiminde 22.10.2011 tarihli yazıya bakınız)

<http://www.yazaroku.com/fguncel/fatih-altayli/23-10-2011/sanatcilar/392601.aspx>

2. Selahittin Duman: **Ölümden öte köy mü vardı ya Muammer?**

(aşağıdaki o günkü yazının bitiminde 22.10.2011 tarihli yazıya bakınız)

<http://www.yazaroku.com/fyasam-magazin/selahattin-duman/23-10-2011/protokol-icin-cennete-vipten-giris-mi-var/392536.aspx>